Reumatiker förbundet

Kapitalplaceringspolicy för Reumatikerförbundet samt närstående stiftelser

2026-02-06

ERSÄTTER POLICY FASTSTÄLLD 2025-01-30

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 ORDLISTA 2

2 INLEDNING 3

2.1 BAKGRUND 3
2.2 SYFTE MED PLACERINGSPOLICY 3
2.3 UPPDATERING AV PLACERINGSPOLICY 3

3 SYFTE OCH MÅL FÖR KAPITALFÖRVALTNINGEN 4

3.1 SYFTE MED KAPITALFÖRVALTNINGEN 4
3.2 AVKASTNINGSMÅL 4
3.3 TIDSPERSPEKTIV 4
3.4 RISKTOLERANS 4

4 PLACERINGSSTRATEGI FÖR KAPITALFÖRVALTNINGEN 5

4.1 TILLÅTNA TILLGÅNGSSLAG 5
4.2 NORMALPORTFÖLJ 5
4.3 REBALANSERING 7
4.4 FÖRVALTNINGENS UTFÖRANDE 7

5 ANSVARSFULLA PLACERINGAR 9

6 RISKHANTERING 10

6.1 MARKNADSRISK 10
6.2 VALUTARISK 10
6.3 RÄNTERISK 10
6.4 KREDITRISK 10
6.5 LIKVIDITETSRISK 10

7 ORGANISATION, ANSVAR OCH UPPFÖLJNING 11

7.1 STYRELSENS ANSVAR 11
7.2 PRESIDIETS ANSVAR 11
7.3 KANSLIETS OCH EKONOMICHEFENS ANSVAR 11
7.4 ATTESTORDNING 11
7.5 MÅNATLIG RISK- OCH AVKASTNINGSRAPPORTERING 11

1 ORDLISTA

Allokering – Fördelningen av tillgångar i en portfölj; det kan t. ex. vara mellan olika tillgångsklasser (aktier, räntor etc.) eller regioner (Sverige, världen)

Depåkonto – Även kallat värdepappersdepå, är en typ av konto där man förvarar värdepapper som aktier, optioner, obligationer etc.

Duration – Ett speciellt mått på hur lång tid det återstår innan pengar för en obligation betalas tillbaka (obs. ej samma sak som tid till förfall). Definitionen är en matematisk formel som beräknar de olika kupongerna samt förfallet. Durationen är ett mått på en obligations känslighet för förändringar i marknadsräntan.

Emittent – Den part som ställer ut ett värdepapper (obligation, aktie eller derivatinstrument).

Förfall - Det datum då ett instrument upphör och den slutliga ”uppgörelsen” ska ske mellan de olika parterna. Exempelvis när en obligation förfaller ska lånet betalas tillbaka.

Korrelation – Är ett mått på hur två tillgångars värde rör sig med varandra. Exempelvis visar aktierna Scania och Volvo högre korrelation än aktierna Apple och Boliden eftersom de båda förra verkar i samma bransch och i samma land.

Limit – Anger begränsningarna (i procentenheter) i exempelvis allokeringen av portföljen.

Nyemission – Detta är när ett bolag ger ut nya aktier för att öka det egna kapitalet.

Rating – Ett engelskt ord som på svenska översätts till ”kreditvärdering” som görs av ett kreditvärderingsinstitut (ex. S&P)

Rebalansering – Den process (försäljning/köp av värdepapper) som gör att portföljen återgår till den definierade normalportföljen.

2 INLEDNING

2.1 BAKGRUND

Reumatikerförbundet är en intresseorganisation för personer med reumatiska sjukdomar. I dagens Sverige finns drygt en miljon människor som lider av någon av det åttiotal reumatiska diagnoser som finns. Reumatikerförbundets vision är ett bra liv för alla reumatiker och att finna lösningen på reumatismens gåta. Målet är en samhällsutveckling som ger alla reumatiker full delaktighet och jämlikhet inom alla samhällsområden.

Genom anslag stödjer förbundet bland annat det reumatologiska forsknings- och rehabiliteringsarbetet i Sverige. För ändamålet ansvarar Reumatikerförbundet centralt för förvaltningen av såväl egna medel som närstående stiftelser. Stiftelsernas medel förvaltas gemensamt och i solidaritet mellan stiftelser med egen förvaltning och stiftelser anknutna till Reumatikerförbundet. Dessa kallas nedan samlat för ”stiftelserna”.

Huvuddelen av förbundets egna medel utgörs av kapital som förvaltas på lång sikt genom att placeras på finansmarknaderna. En mindre del av medlen används mer kortsiktigt i syfte att stötta den löpande verksamheten. Denna placeringspolicy omfattar stiftelserna samt den långsiktigt förvaltade delen av egna medel.

2.2 SYFTE MED PLACERINGSPOLICY

Syftet med policyn är att förvaltningen ska bedrivas på ett effektivt och säkert sätt. Policyn anger i vilka tillgångar och med vilka risklimiter medlen får placeras, samt hur uppföljning och kontroll ska ske. Vidare utgör policyn en instruktion till dem som arbetar med kapitalförvaltningen, både i den interna organisationen och för externa leverantörer.

Denna policy gäller från och med 6:e februari 2026 och tills vidare.

2.3 UPPDATERING AV PLACERINGSPOLICY

Förbundets placeringspolicy ska löpande hållas uppdaterad med hänsyn till aktuella förhållanden hos förbundet med beaktande av relevanta lagar och regelverk samt utveckling på de finansiella marknaderna.

En översyn av placeringspolicyn ska ske minst varje år och vid behov uppdateras i enlighet med fastställd arbetsordning för styrelsen.

3 SYFTE OCH MÅL FÖR KAPITALFÖRVALTNINGEN

3.1 SYFTE MED KAPITALFÖRVALTNINGEN

Egna medel
Målet med förvaltningen är att genom en långsiktigt god riskjusterad avkastning, generera värdetillväxt och tillräckliga överskott för att täcka de årliga anslagen till reumatologisk forskning och annan verksamhet i enlighet med förbundets mål och vision.

Stiftelser
Målet för förvaltningen är primärt att generera så hög direktavkastning som möjligt över tid, utan att urholka kapitalets köpkraft, för att därigenom möjliggöra höga anslag till forskningen, eller de ändamål som stiftelserna har för att underlätta för reumatiskt sjuka.

3.2 AVKASTNINGSMÅL

Placeringarna ska göras med mål att erhålla en god långsiktig real avkastning inom ramen för beslutade riskbegränsningar. Det övergripande avkastningsmålet för både egna medel och Stiftelser är att erhålla en årlig real avkastning om 3 % på lång sikt.

3.3 TIDSPERSPEKTIV

Mot bakgrund av kapitalets syfte är placeringshorisonten för förbundets egna medel relativt långsiktig, ca 10-15 år.

Stiftelserna bedöms ha något längre tidshorisont, >15 år.

3.4 RISKTOLERANS

Mot bakgrund av den långsiktiga tidshorisonten i förvaltningen är Förbundet samt Stiftelserna mindre känsliga för kortsiktiga variationer i marknadsvärde.

Förvaltningens övergripande risknivå definieras vidare genom den strategiska allokeringen, *normalportföljen*, och tillhörande limiter. Se kapitel *3.2 Normalportfölj*.

Den strategiska allokeringen ska anpassas så att avkastningsmålet förväntas uppnås med hög sannolikhet och till så låg risk som möjligt, samt med en begränsning av förväntat värdefall under en 12-månaders period på maximalt -30 %.

4 PLACERINGSSTRATEGI FÖR KAPITALFÖRVALTNINGEN

I detta kapitel beskrivs den valda strategin, d.v.s. hur Förbundets egna medel samt Stiftelserna ska placera sitt kapital för att över tid nå de övergripande målen.

4.1 TILLÅTNA TILLGÅNGSSLAG

4.1.1 LIKVIDA MEDEL

Likvida medel definieras som medel på depåkonto, bankräkning och dagsinlåning. Övrig tidsbunden inlåning hänförs till räntebärande värdepapper.

4.1.2 RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

Investering tillåts i räntebärande värdepapper utställda i svenska kronor eller räntebärande värdepapper som är valutasäkrade till svenska kronor, direkt eller via fond. Räntebärande värdepapper med kvartalsvis eller sämre likviditet hänförs till den alternativa portföljen.

4.1.3 AKTIER

Investering i aktier, direkt eller via fond, tillåts i börsnoterade värdepapper, det vill säga som är föremål för regelbunden handel på auktoriserad marknadsplats som står under tillsyn av myndighet. Vid nyemissioner kan avsteg från börsnotering göras under förutsättning att avsikten är att aktierna omgående ska börsnoteras. Placering i onoterade aktier hänvisas till alternativa portföljen.

4.1.4 ALTERNATIVA INVESTERINGAR

Alternativa investeringar definieras som tillgångar vars underliggande förväntade värdetillväxt inte i huvudsak härstammar från noterade aktie- och räntemarknader. Genom att investera i alternativa placeringar med en låg korrelation mot övriga tillgångar kan den totala portföljrisken reduceras för en given nivå av förväntad avkastning. Exempel på tillåtna alternativa investeringar är fastigheter, infrastruktur, återförsäkringsrisk (ILS), hedgefonder, onoterade aktier (private equity) samt onoterade räntebärande (private debt).

Vid investering i alternativa investeringar skall bedömning avseende påverkan på övergripande likviditetsrisk alltid göras. Avseende Stiftelsernas förvaltning ska det dessutom säkerställas att valda alternativa placeringar ger godtagbar direktavkastning.

4.2 NORMALPORTFÖLJ

Allokeringen mellan olika tillgångsslag uttrycks som en normalportfölj vilken speglar Förbundets strategi och övergripande risknivå i kapitalförvaltningen. Normalportföljen motsvarar den portföljsammansättning som krävs för att den förväntade avkastningen ska motsvara avkastningskravet över tid. Portföljens allokering tillåts avvika från normalportföljen i enlighet med nedan *Tabell 1 (Egna medel)* samt *Tabell 2 (Stiftelser).*

De jämförelseindex som används vid utvärdering av förvaltningen ska i rimlig grad motsvara underliggande tillgång avseende underliggande exponering och risknivå.

Normalportfölj och limiter, Förbundets Egna medel

Tillgångsslag	Min	Normal	Max	Jämförelseindex
Aktier	**53**	**60**	**67**	
Svenska	18	25	32	SIX Return Index
Globala	68	75	82	MSCI All Country World Index
Räntebärande	**13**	**20**	**27**	
Låg kreditrisk	43	50	57	OMRX Bond
Företagsobligationer	43	50	57	Representativt företagsobligationsindex[1]
Alternativa	**10**	**20**	**30**	OMRX T-bill +2%

Tabell 1 – Normalportfölj egna medel

Normalportfölj och limiter, Stiftelser

Tillgångsslag	Min	Normal	Max	Jämförelseindex
Aktier	**63**	**70**	**77**	
Svenska	18	25	32	SIX Return Index
Globala	68	75	82	MSCI All Country World Index
Räntebärande	**23**	**30**	**37**	
Låg kreditrisk	43	50	57	OMRX Bond
Företagsobligationer	43	50	57	Representativt företagsobligationsindex[2]
Alternativa	**0**	**0**	10	OMRX T-bill +2%

Tabell 2 – Normalportfölj Stiftelser

Temporär under/övervikt i alternativa tillgångar är tillåten och kan uppstå p.g.a. investeringarnas illikvida natur i samband med uppbyggnad av portföljen, in/utflöden eller vid förvaltarbyten. I sådant fall är grundregeln att under/övervikten ska fördelas proportionerligt mellan aktier och räntebärande, med hänsyn tagen till övergripande riskexponering.

4.2.1 RÄNTEPORTFÖLJENS SAMMANSÄTTNING

Ränteportföljen delas upp i olika segment där man skiljer på värdepapper emitterat av stat, kommun, bolåneinstitut eller motsvarande (”Låg kreditrisk”), samt värdepapper emitterade av företag (”Företagsobligationer”).

Ränteportföljen ska följa allokeringen mellan emittenttyper enligt *Tabell 1 och Tabell 2* – Normalportfölj.

Rörande allokering inom företagsobligationer ska målsättningen vara att portföljen ska uppnå en god diversifiering avseende både enskilda emittenter, branscher samt regioner. Vidare ska företagsobligationsportföljen huvudsakligen utgöras av s.k. investment grade-obligationer, d.v.s. obligationer med kreditrating BBB eller högre. Vid investering i fonder tillåts antagande om att

[1] Jämförelseindex som i möjligaste mån reflekterar portföljens kreditrisk, duration samt geografiska exponering
[2] Jämförelseindex som i möjligaste mån reflekterar portföljens kreditrisk, duration samt geografiska exponering

fondens allokering till investment grade resp. high yield (obligationer med kreditrating BB och nedåt) definieras av fondens huvudsakliga inriktning, i syfte att förenkla uppföljning.

Avseende ränterisk tillåts den genomsnittliga durationen i ränteportföljen variera mellan 1–6 år.

4.2.2 AKTIEPORTFÖLJENS SAMMANSÄTTNING

I förvaltningen av aktieportföljen är utgångspunkten en neutral portföljstruktur vad gäller den geografiska allokeringen, d.v.s. i linje med den geografiska allokeringen för relevanta marknadsindex. Undantaget från detta att normalandelen svenska aktier överviktas och sätts till 25 %.

Vidare ska det säkerställas att aktieportföljen har en bred väldiversifierad exponering mot olika typer av bolag, både avseende branscher och storlek på bolag.

4.2.3 ALTERNATIVA PORTFÖLJENS SAMMANSÄTTNING

Målsättningen med sammansättningen av den alternativa portföljen är att den som helhet ska ha en låg korrelation gentemot aktie- och ränteportföljen, samt låg inbördes korrelation mellan de olika alternativa investeringarna.

4.3 REBALANSERING

Över tid förändras portföljens allokering på grund av hur marknadsvärdet för de olika komponenterna i portföljen utvecklas. Portföljen ska därmed kontinuerligt bevakas så att de ingående tillgångsslagen inte under- eller överskrider någon limit.

Vid överskridelse av limit ska justering av allokeringen, s.k. rebalansering, genomföras så att innehavet åter motsvarar den andel som specificerats i normalportföljen.

Beslut om rebalansering ska tas skyndsamt, dock med beaktande av planerade transaktioner. Med beaktande av transaktioner menas att portföljen inom högst 2 månader från överskridelse av limit väntas återgå till normalläge genom exempelvis planerade inflöden, förfall eller att en översyn av normalportföljens allokering pågår.

4.4 FÖRVALTNINGENS UTFÖRANDE

4.4.1 FÖRVALTNINGSSTIL

Förvaltningen ska bedrivas effektivt med utgångspunkt i placeringspolicyns uppställda mål och limiter. Vidare ska risker som inte förväntas generera ett positivt bidrag till förvaltningen undvikas. Mot bakgrund av detta ska:

- Kortsiktig taktisk allokering mellan och inom tillgångsslag hanteras systematiskt enligt principen med rebalansering
- Kostnadseffektiva marknadsnära exponeringar eftersträvas i tillgångsslag och marknader där aktiv förvaltning inte kan förväntas generera ett mervärde över tid
- Transparens eftersträvas i samtliga investeringar så underliggande riskexponering är tydlig och mätbar

4.4.2 FÖRVARING AV VÄRDEPAPPER

Portföljens tillgångar ska förvaras hos:

- Värdepappersbolag som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt 2 kap. 2 § p.1 Lag om värdepappersmarknaden (2007:528), eller
- Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges i punkt 1 och som står under tillsyn av myndigheter eller annat behörigt organ.

4.4.3 FÖRVALTARE

Förvaltare kan vara intern och extern.

- Med intern förvaltare avses Förbundet.
- Med extern förvaltare avses juridisk person som enligt Förbundets direktiv administrerar dess kapital.

Uppdrag om extern förvaltning ska grundas på skriftligt avtal. Förvaltaren ska ha finansinspektionens tillstånd för förvaltning enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder, alternativt utländsk institution som har motsvarande tillstånd och står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

4.4.4 DIREKT ÄGANDE

Placering får ske via direkt ägande inom tillgångsslagen aktier och räntebärande värdepapper.

4.4.5 FONDER

Placering får ske i värdepappersfonder och alternativa investeringsfonder som har Finansinspektionens, eller motsvarande utländsk myndighets, tillstånd och vars placeringsinriktning i allt väsentligt överensstämmer med bestämmelserna i denna policy.

5 ANSVARSFULLA PLACERINGAR

Reumatikerförbundet arbetar för miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet genom att aktivt bidra till de globala hållbarhetsmålen. Vi arbetar för att integrera dessa tre dimensioner i såväl det dagliga arbetet på förbundskansliet som i förbundets verksamhet i distrikt och föreningar. På så sätt bidrar vi som Sveriges största patientorganisation till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – både i Sverige och globalt. Reumatikerförbundet ska i största möjliga mån ta ansvar för sina placeringar. Förbundet definierar ansvarstagande som respekt för väletablerade internationella lagar, regelverk och konventioner.

Därmed investerar Förbundet och närstående Stiftelser inte i bolag som bryter mot nedan ramverk:

- De tio principer som återfinns i FN:s Global Compact gällande mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och anti-korruption.
- FN:s riktlinjer för ansvarsfulla investeringar,UNPRI:s ”Principles for Responsible Investments”.
- ILO:s åtta kärnkonventioner gällande förenings och organisationsfrihet, avskaffande av tvångsarbete, avskaffande av barnarbete samt avskaffande av diskriminering.

Vidare exkluderas industrier vars verksamhet inte ligger i linje med vad Förbundet anser vara etiskt eller hållbart. Förbundet undviker därför att placera i företag vars omsättning genom produktion från följande verksamheter överstiger 5 %:

- Pornografi[3]
- Tobak
- Alkohol
- Fossila bränslen
- Kommersiell spelverksamhet (hasardspel och liknande)
- Vapen[4]

Om placering av misstag skett i oetisk verksamhet ska engagemanget snarast avyttras, med beaktning av kostnader och övergripande beslutad risknivå.

Vid indirekta placeringar i fonder ska eftersträvas att fonden har en placeringsinriktning som så långt som möjligt uppfyller de etiska krav som anges ovan. Vid placeringar i fonder ska innehavets vikt samt bolagets verksamhet bedömas utifrån ett väsentlighetskriterium där endast mindre avvikelser kan accepteras. Utredning och eventuell avyttring efter konstaterad överträdelse bör föregås av en strukturerad process som inkluderar dialog med anlitad förvaltare.

[3] Reumatikerförbundet har nolltolerans gällande placering i bolag som är inblandande i produktion av pornografi.
[4] Avser produktion av militära vapen inklusive centrala delkomponenter och tjänster särskilt framtagna för vapensystem. Förbundet har nolltolerans gällande placering i bolag som är inblandade enligt ovan i framtagandet av kontroversiella vapen. Kontroversiella vapen definieras som vapen som är förbjudna enligt internationell rätt eller som anses kontroversiella på grund av att de orsakar urskillningslös skada. Klusterbomber, personminor, biologiska vapen, kemiska vapen och kärnvapen klassificeras samtliga som kontroversiella vapen.

6 RISKHANTERING

Placeringar innebär som regel ett risktagande. Om kapitalförvaltningen är effektiv erhålls en ökad förväntad avkastning genom en höjd risknivå, och en lägre risk erhålls på bekostnad av en lägre förväntad avkastning. För att minska portföljens risk gäller begränsningarna i detta kapitel. Portföljens risk regleras härutöver praktiskt genom tillgångsallokering och limiter.

6.1 MARKNADSRISK

Marknadsrisk är risker som är förknippande med rörelser på de underliggande marknader där portföljen är placerad. Marknadsrisken hanteras i huvudsak via normalportföljens tillgångslimiter.

6.2 VALUTARISK

Utgångspunkten vid förvaltning av portföljen är att i beaktande av kostnader, begränsa valutarisken i förvaltningen. Anledningen till detta är att Förbundets åtagande är definierat i svenska kronor. I normalfallet säkras all valutarisk i räntebärande tillgångar om inte just valutaexponering är en del av investeringen, medan utländska aktieplaceringar normalt inte valutasäkras. Avseende valutasäkring av alternativa investeringar bör säkring av eventuell valutaexponering övervägas men är inte tvingande. Kostnaden för en valutasäkring bör sättas i relation till exponeringen.

6.3 RÄNTERISK

Ränterisk innebär att marknadsvärdet på räntebärande värdepapper faller när det allmänna ränteläget stiger, och omvänt. Ränterisken mäter portföljens exponering mot förändringar i marknadsräntan. Ränterisken hanteras genom portföljens duration. Ränteportföljens övergripande duration tillåts variera i enlighet med *kapitel 3.2.1*.

6.4 KREDITRISK

Kreditrisk avser risken att låntagaren inte fullgör sina betalningsförpliktelser. För att begränsa den övergripande kreditrisken gäller att ränteportföljen ska följa de allokeringslimiter avseende typer av räntebärande som anges i *kapitel 3.2 tabell 1 och tabell 2* samt *kapitel 3.2.1.*

6.5 LIKVIDITETSRISK

Placeringar ska i huvudsak genomföras i värdepapper som har god likviditet. Illikvida placeringar är vanligt förekommande inom tillgångsslaget alternativa investeringar. Likviditetsrisken kontrolleras härvid genom att begränsa den totala andelen av portföljen som får investeras inom alternativa investeringar.

7 Organisation, Ansvar och Uppföljning

7.1 Styrelsens ansvar

Förbundsstyrelsen är ytterst ansvarig för förvaltningen av Reumatikerförbundets medel. Det är styrelsens ansvar att:

- Fastställa placeringspolicy
- Besluta om investering i andra tillgångsslag än vad som anges i denna policy

För stiftelser med egen förvaltning fattar respektive styrelse beslut om förändringar i aktuell placeringspolicy.

7.2 Presidiets ansvar

Det är presidiets ansvar att:

- Informera FS om eventuella avvikelser från placeringspolicyn
- Föreslå förändringar i placeringspolicyn för beslut i FS
- Besluta om val och avveckling av förvaltare

7.3 Kansliets och ekonomichefens ansvar

Det är kansliets och ekonomichefens ansvar att:

- Följa upp att förvaltaren/förvaltarna följer kapitalplaceringspolicyn
- Löpande utvärdera förvaltaren/förvaltarna
- Tillse att likvida medel hålls tillgängliga för utbetalning inom Reumatikerförbundet

7.4 Attestordning

Förutom ovanstående ansvarsfördelning gäller förbundets ordinarie attestinstruktion.

7.5 Månatlig Risk- och avkastningsrapportering

Förvaltningen ska löpande följas upp för att säkerställa att förbundet följer beslutad policy för kapitalförvaltningen.

Externa förvaltare ansvarar för att rapport om placeringarnas fördelning och resultat sänds till Förbundet så snart som möjligt efter varje månadsskifte.

Detta innebär att rapportering minst ska innefatta:

- Innehav samt anskaffningsvärde och marknadsvärde per innehav
- Periodens transaktioner
- Portföljens fördelning på olika tillgångsslag
- Avkastning under månaden och under året jämfört med index
- Eventuella avvikelser från denna placeringspolicy, avvikelsens orsak sam vidtagen åtgärd eller förslag till åtgärd.